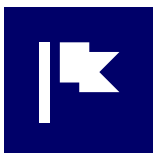

Sumario | nº45 – Marzo 2025

EDIUS **NOVAS**

Entregados os Premios
Valentín Paz Andrade

EDIUS **NOVAS**

Avaliación
e planificación da
EDIUS respectando
o Sistema
de Garantía
de Calidade

EDIUS **NOVAS**

Fronteiras do
Coñecemento,
premios que
distinguen os avances
en varias áreas do
coñecemento

IN MEMORIAM

Agradecemento
a Carmela Martínez

EDIUS **NOVAS**

A Fundación José
Otero–Carmela
Martínez destinou
71 mil euros a axudas
para o alumnado de
doutoramento
desde 2022

EDIUS **NOVAS**

Unha guía recolle
as medidas e boas
prácticas para
mellorar as carreiras
das docentes e
investigadoras (PDI)

EDIUS **NOVAS**

A EDIUS actualiza os
modelos de altas no
registro de persoas
directoradas de tese

EDIUS

A muller
na EDIUS

ENTREVISTA

Victoria Otero

Nova presidenta da Real
Sociedade Matemática
de España

«Unha comunicación
aberta é clave para
que as persoas
doutorandas se sintan
cómodas e favorecer
a retroalimentación
construtiva do seu
traballo»

EDIUS **NOVAS**

A Cátedra Economía da
Ciberseguridade lanza unha
newsletter coa súa programación
de eventos e seminarios

EDIUS NOVAS

A muller na EDIUS

Paridade case total entre mulleres e homes doutorandos na última década

Na última década, máis de 7.500 persoas se matricularon na EDIUS para desenvolver a súa tese de doutoramento. Son datos totais de matriculacións nalgún dos programas regulados polo RD 99/2011 desde o curso 2013-2014. Se analizamos estes números por sexo, vemos que a paridade está cerca. A cifra de mulleres doutorandas supera lixeiramente a de homes, representando elas o 52,3%. As mulleres son máis nas áreas de Ciencias da Saúde (63%), Artes e Humanidades (53,3%) e Ciencias Sociais e Xurídicas (52,5%). Sen embargo, o número de homes é maior en Enxeñaría e Arquitectura (65,3%) e Ciencias (61,6%).

No tocante os membros que compoñen os tribunais de tese, existe unha paridade case total entre homes e mulleres, tanto no papel de presidente/a, secretario/a como vogal. Concretamente, eles foron 3.611 e elas, 3.589. Onde a diferenza é maior é nas persoas que dirixiron as teses de doutoramento. Na última década, só un 33,2 por cento de mulleres dirixiron teses na USC.

Total doutorandos/as matriculados/as con independencia de defensa, baixa ou que sigan

Homes	3582
Mulleres	3930
Total	7512

Artes e Humanidades		1.508
Homes	704	
Mulleres	804	
Ciencias		1.174
Homes	724	
Mulleres	450	
Ciencias da Saúde		2.281
Homes	833	
Mulleres	1.448	
Ciencias Sociais e Xurídicas		1.923
Homes	912	
Mulleres	1011	
Enxeñaría e Arquitectura		626
Homes	409	
Mulleres	217	
Total Xeral		7.512

Total teses defendidas

Artes e Humanidades		399
Homes	199	
Mulleres	200	
Ciencias		502
Homes	303	
Mulleres	199	
Ciencias da Saúde		852
Homes	312	
Mulleres	540	
Ciencias Sociais e Xurídicas		480
Homes	238	
Mulleres	242	
Enxeñaría e Arquitectura		238
Homes	160	
Mulleres	78	
Total Xeral		2.471

[↩ Ir ao sumario](#)

Tribunais de teses

Presidente/a	
Homes	1.241
Mulleres	1.166
En branco	21
Total	2.428

Secretario/a	
Homes	1.177
Mulleres	1.217
En branco	34
Total	2.428

Vogal	
Homes	1.193
Mulleres	1.206
En branco	29
Total	2.428

Presidente/a (por áreas)	
Artes e Humanidades 391	
Homes	201
Mulleres	186
En branco	4
Ciencias 494	
Homes	300
Mulleres	193
En branco	1
Ciencias da Saúde 842	
Homes	355
Mulleres	477
En branco	10
Ciencias Sociais e Xurídicas 472	
Homes	236
Mulleres	230
En branco	6
Enxeñaría e Arquitectura 229	
Homes	149
Mulleres	80
En branco	0
Total Xeral	2.428

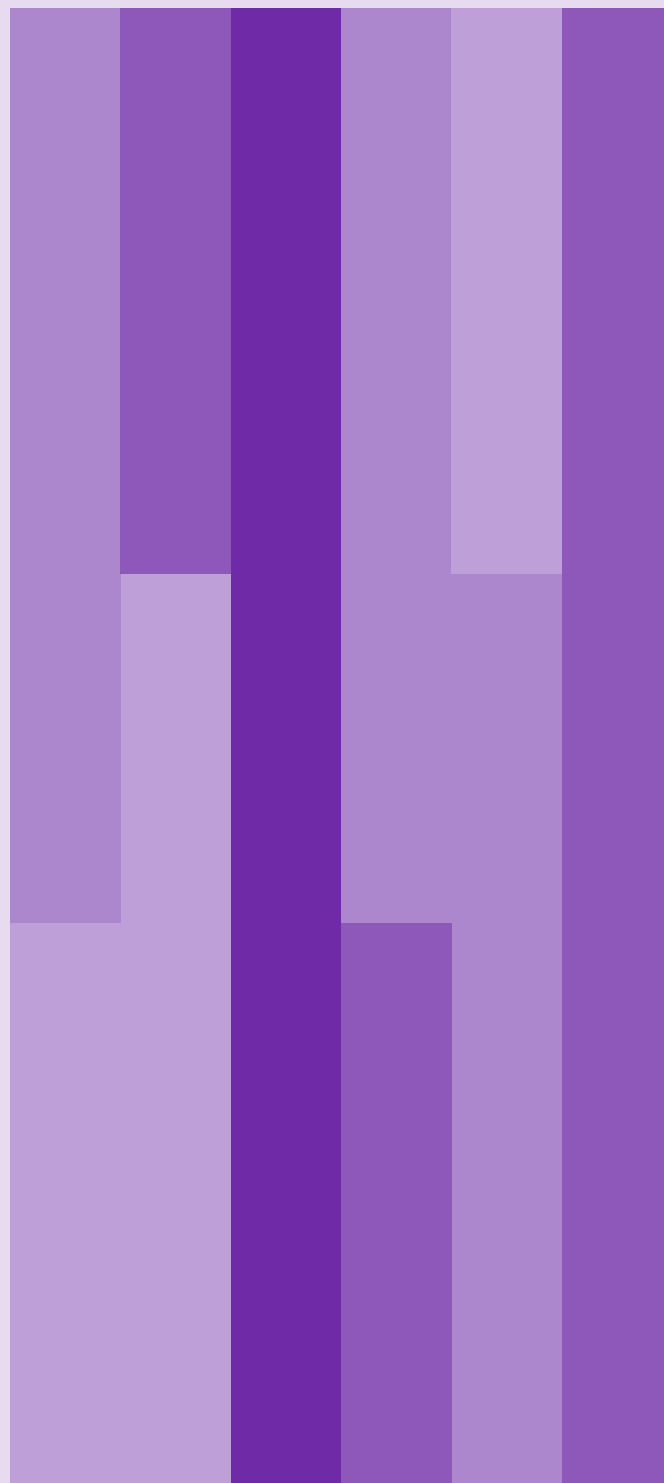
Secretario/a (por áreas)	
Artes e Humanidades 391	
Homes	197
Mulleres	192
En branco	2
Ciencias 494	
Homes	273
Mulleres	217
En branco	4
Ciencias da Saúde 842	
Homes	332
Mulleres	494
En branco	16
Ciencias Sociais e Xurídicas 472	
Homes	225
Mulleres	240
En branco	7
Enxeñaría e Arquitectura 229	
Homes	150
Mulleres	74
En branco	05
Total Xeral	2.428

Vogal (por áreas)	
Artes e Humanidades 391	
Homes	196
Mulleres	190
En branco	5
Ciencias 494	
Homes	287
Mulleres	203
En branco	4
Ciencias da Saúde 842	
Homes	329
Mulleres	500
En branco	13
Ciencias Sociais e Xurídicas 472	
Homes	229
Mulleres	237
En branco	6
Enxeñaría e Arquitectura 229	
Homes	152
Mulleres	76
En branco	1
Total Xeral	2.428

Directores/as de teses defendidas

Directores/as	
Homes	2.778
Mulleres	1.385
Total	4.163

Directores/as	
Artes e Humanidades	
	546
Homes	352
Mulleres	194
Ciencias	
	873
Homes	660
Mulleres	213
Ciencias da Saúde	
	1.602
Homes	1.071
Mulleres	531
Ciencias Sociais e Xurídicas	
	714
Homes	421
Mulleres	293
Enxeñaría e Arquitectura	
	428
Homes	274
Mulleres	154
Total Xeral	4.163

EDIUS NOVAS

A EDIUS actualiza os modelos de altas no rexistro de persoas directoras de tese

O Regulamento de Estudos de Doutoramento da USC, en consonancia co establecido no RD 99/2011, establece cales son os requisitos de experiencia investigadora necesarios para asumir a dirección dunha tese de doutoramento. Por iso, a USC ten habilitado un rexistro para dar de alta ás persoas que poden dirixir este tipo de investigación.

Este proceso de alta contempla dúas modalidades diferentes:

- Mediante a acreditación dun sexenio ou méritos equiparables. Esta modalidade permite a dirección dunha tese en solitario ou a codirección de teses na USC.
- Mediante a acreditación dun dos méritos recollidos no artigo 26.5 do Regulamento de Estudos de Doutoramento da USC. Isto permite asumir a dirección de teses dun doutorando/a que xa ten outra persoa directora cun sexenio ou méritos equiparables.

A asignación de persoas directoras de teses a cada estudante de doutoramento é competencia da CAPD, polo que no caso de ser necesaria unha alta no rexistro de posibles per-

soas directoras é este órgano quen debe realizar a solicitude á EDIUS mediante o modelo dispoñible.

Así mesmo, existen outros dous supostos nos que é necesario que a CAPD realice unha solicitude á Escola previa á asignación dunha persoa como directora de tese. Estes supostos son:

- Para nomear unha terceira persoa directora.
- Para a incorporación dunha persoa directora a un doutorando/a que leva máis de 36 meses nos casos de dedicación a tempo completo ou de 63 meses se a súa dedicación é a tempo parcial.

[Nesta ligazón](#) veñen recollidos os formularios que é necesario que a CAPD presente á Escola dependendo de cada casuística.

Non é necesario tramitar ningunha solicitude á EDIUS para a substitución dunha persoa directora de tese, con independencia do tempo transcorrido por parte do doutorando/a cando esta persoa xa está dada de alta no rexistro de directores.

EDIUS NOVAS

Avaliación e planificación da EDIUS respectando o Sistema de Garantía de Calidade

Consulta [aquí](#) o manual do Sistema de Garantía de Calidade (SGC) da Universidade

O **Sistema de Garantía de Calidade** (SGC) da EDIUS ten carácter centralizado, isto é, abarca todos os programas de doutoramento oficiais adscritos á Escola. O SGC contempla desde o deseño da oferta formativa, até a avaliación e revisión do seu desenvolvemento, pasando pola toma de decisións para a mellora continua. Así mesmo, este sistema recolle a planificación dos obxectivos a acadar, de acordo coa estratexia da Universidade e da propia EDIUS, e a revisión periódica do seu funcionamento, coa fin de garantir a súa utilidade para todos os grupos de interese. Estas son as súas principais funcións e obxectivos:

- Definir a planificación estratéxica da Escola, concretada a través do plan estratéxico (PE) e a memoria de calidade da EDIUS.
- Proponer aos membros que elaborarán o Plan Estratéxico.
- Comprometerse coa política e obxectivos de calidade da EDIUS, dándolles a difusión oportuna entre os grupos de interese.
- Liderar o desenvolvemento, a implantación, revisión e mellora do SGC.
- Nomear ao responsable de calidade da EDIUS, sempre que o director ou directora non asuma as competencias.
- Garantir o bo funcionamento do SGC da Escola.
- Informar a todas as persoas da EDIUS da existencia deste sistema dos cambios que nel se realicen.
- Garantir que todas as persoas teñan acceso aos documentos do SGC que lles sexan de aplicación.
- Informar ao Comité de Dirección dos traballos e acordos da Comisión de Calidade da EDIUS.

A Comisión de Calidade da EDIUS é o órgano que participa nas tarefas de planificación, desenvolvemento e seguimento do SGC da Escola, actuando ade-

mais como medio de difusión interna do sistema e dos seus logros. Son membros da Comisión:

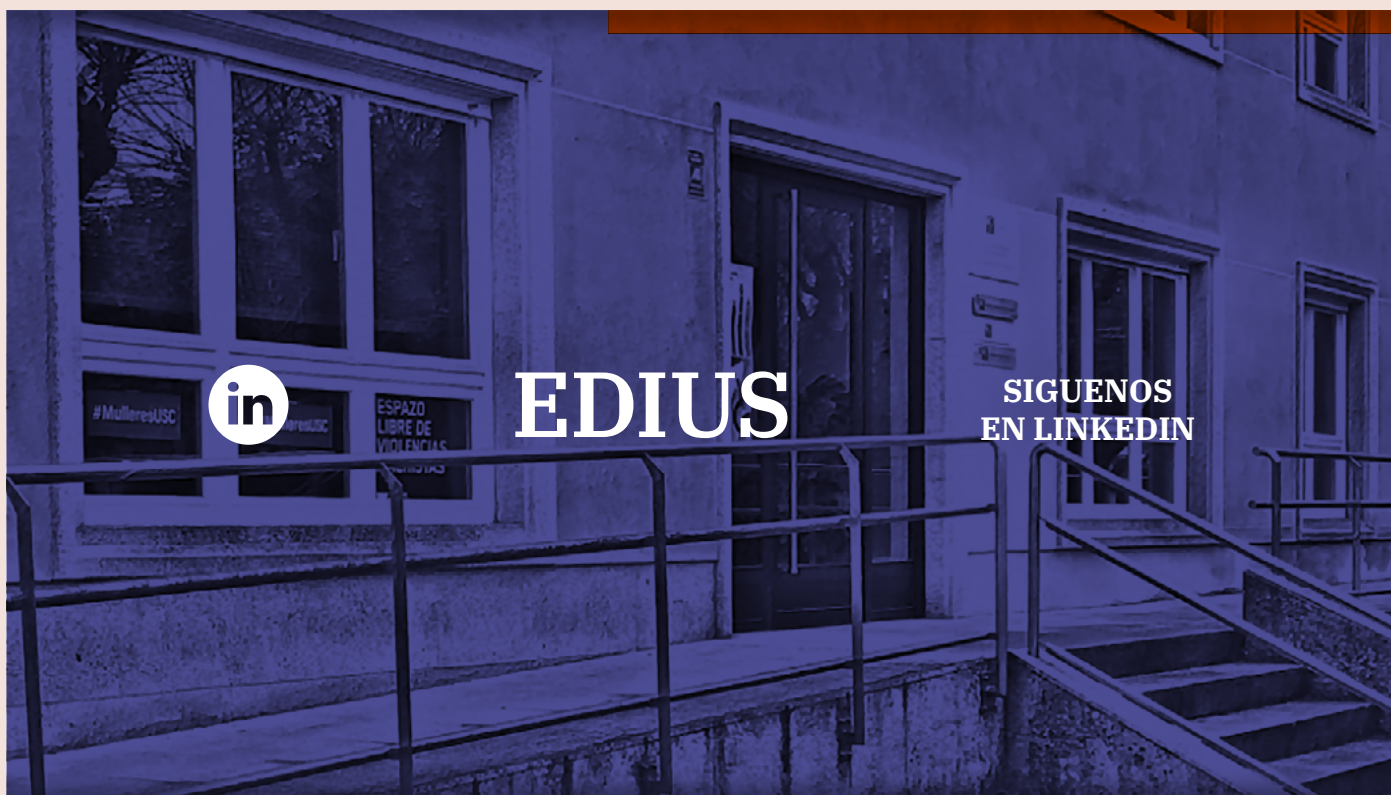
- O director ou directora da Escola, que a convocará e presidirá.
- O secretario ou secretaria da Escola, que tamén o será da Comisión de Calidade.
- Os catro subdirectores ou subdirectoras de Escola (coordinadores de calidade)
- Oito coordinadores/as dos programas de doutoramento, dous por cada Sección da EDIUS, que pertencerán preferentemente a áreas de coñecemento diferentes.
- Catro doutorandos ou doutorandas matriculados nos programas de doutoramento

adscritos á EDIUS. Un pertencente a cada sección da EDIUS.

- Un representante do persoal de administración e servizos.

Os representantes dos apartados d), e) e f) son elixidos polo Comité de Dirección.

Este sistema obedece á necesidade de que a ensinanza universitaria superior debe posuír mecanismos que lle permitan tanto detectar as necesidades dos seus grupos de interese – estudantado, cidadanías, empregadores/as e comunidade universitaria– como idear innovadoramente novas formas de contribuír ao establecemento dunha sociedade máis xusta, democrática e igualitaria.

EDIUS NOVAS

A Fundación José Otero–Carmela Martínez destinou 71 mil euros a axudas para o alumnado de doutoramento desde 2022

FUNDACIÓN

José Otero - Carmela Martínez

O convenio coa EDIUS contempla achegas para alumnado con poucos recursos económicos

O 11 de decembro de 2020 asinouse un convenio de colaboración entre a Universidade de Santiago de Compostela (USC) e a Fundación José Otero-Carmela Martínez coa finalidade de poñer en marcha axudas para o fomento da investigación doutoral e promoción da empregabilidade daquelas persoas con poucos recursos económicos matriculadas nun programa de doutoramento da USC. Desde aquela, a Vicerreitoría de Titulacións e Internacionalización da USC, a través da súa Escola de Doutoramento Internacional, leva convocadas tres edicións de “Axudas José Otero-Carmela Martínez”, coa vocación de apoiar a realización de teses de doutoramento de calidade, con independencia das circunstancias socioeconómicas do estudiantado.

Nas tres convocatorias realizáronse achegas económicas, até un máximo de 3.000 euros por persoa beneficiaria, para catro tipos de actividades académicas correspondentes co nivel da investigación doutoral: pago da matrícula anual; realización de estadias de investigación de até tres meses de duración en centros de prestixio; asistencia a congresos de relevancia científica tanto nacionais como internacionais; e, finalmente, a adquisición de material tecnolóxico, como gravadoras, micrófonos, ordenadores, unidades de almacenamento externo, etc.

A selección das persoas beneficiarias corre a cargo dunha Comisión que conta con representantes de ambas as dúas partes colaboradoras, logo de aplicarse un primeiro filtro técnico baseado nos criterios de elixibilidade establecidos na convocatoria, como son atoparse nun limiar de renda determinado, estar empadroadado ou empadroadada nun concello galego, e ter avaliados

[↩ Ir ao sumario](#)

positivamente os estudos de doutoramento que se están a cursar na USC. Posteriormente, as solicitudes valraranse en función de parámetros socioeconómicos e de excelencia académica acreditados por cada unha das persoas candidatas, elaborando unha orde de prelación e concesión das achegas económicas.

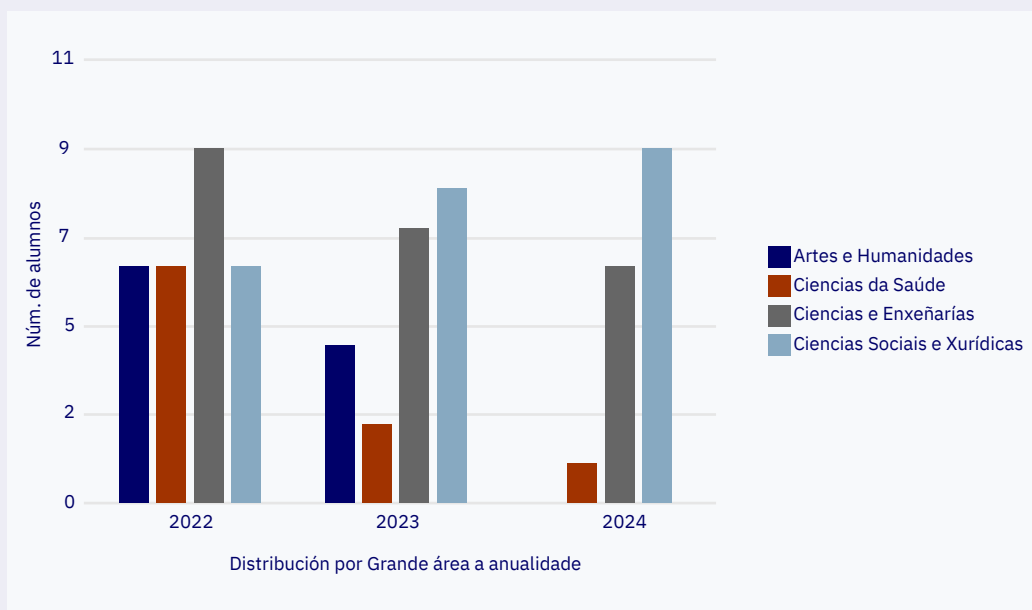
ALGÚN DATOS

A Número de alumnos beneficiarios e importes achegados

	2022	2023	2024	TOTAL
Número beneficiarios	27	21	16	64
Núm. solicitudes de abono de matrícula	26	20	16	62
Núm. solicitudes de estadias	3	6	1	10
Núm. solicitudes de congresos	14	11	6	31
Núm. solicitudes de material informático	14	12	6	32

	2022	2023	2024	TOTAL
Importes matrícula	5.200	4.000	3.200	12.400
Importes estadias	5.100	7.300	1.700	14.100
Importes congresos	4.630	3.308	6.675	14.613
Importes material informático	11.900	11.841	6.300	30.041
Total importes financiados	26.830	26.449	17.875	70.954

B — **Distribución por grandes áreas**

Cabe destacar a importante representación dos estudantes de Ciencias e Enxeñarías na primeira anualidade, na súa meirande parte matriculados e matriculadas en programas de doutoramento de Química. Nas dúas restantes anualidades destacaron os estudantes da área de Ciencias Sociais e Xurídicas, neste caso cunha representación máis heteroxénea, onde a contribución principal proveu dos programas de doutoramento de Desenvolvemento Psicolóxico, Aprendizaxe e Saúde; e de Comunicación e Información Contemporánea. Na convocatoria de 2024 non houbo solicitantes da área de Artes e Humanidades.

De xeito análogo, os importes que recibiron cada un dos programas de doutoramento pertencentes ás grandes áreas de coñecemento foi o seguinte:

Anualidade	Artes Humanidades	Ciencias da Saúde	Ciencias e Enxeñarías	Ciencias Sociais e Xurídicas	Total xeneral
2022	7.260	4.720	9.960	4.690	26.630
2023	2.098	3.724	10.350	10.277	26.449
2024		2.010	5.100	10.765	17.875
TOTAL POR ANO	9.358	10.454	25.410	25.732	70.954

TESES DEFENDIDAS QUE RECIBIRON FINANCIAMIENTO

ANUALIDADE 2022

CIDRÁS FUENTES, ALDARA. “A xudicialización da violencia golpista. Unha mirada transversal á administración de xustiza entre 1930 e 1942” (2023). Tese de doutoramento dirixida por Lourenzo Fernández Prieto e Antonio Míguez Macho. [Ver tese.](#)

AMBROA CONDE, ADRIÁN. “Epigenética: desarrollo de nuevas aplicaciones en genética forense” (2023). Tese de doutoramento dirixida por María Victoria Lareu Huidobro e Ana María Freire Aradas. [Ver tese.](#)

ARÁN TAPIA, ISMAEL. “Mathematical modeling of the vestibular system: a path to personalized medicine” (2023). Tese de doutoramento dirixida por Alberto Pérez Muñuzuri e Andrés Soto Varela. [Ver tese.](#)

FERRÓN LEA, DAVID. “Mediadaptación. La adaptación posliteraria en la actualidad” (2024). Tese de doutoramento dirixida por Ángel Eugenio Abuín González e Paulo Antonio Gatica Cote. [Ver tese.](#)

DUONG, THI KIM THOA. “Eco-Innovations For Advanced Pulmonary Drug Delivery: Beclomethasone Dipropionate- Loaded Alginate Particles By Supercritical and Aerogel Technologies”. (2024). Tese de doutoramento dirixida por Carmen Isabel Álvarez Lorenzo, e Carlos Alberto García González. [Ver tese.](#)

ANUALIDADE 2023

MILA MALDONADO, JUAN ARTURO. “Agenda mediática y encuadres en el contexto de la crisis sanitaria del COVID-19 en el Cono Sur de América. Cobertura informativa en prensa y en Twitter en Argentina, Chile y Uruguay (2020-2022). (2024). Tese de doutoramento dirixida por José Soengas Pérez. [Ver tese.](#)

IN MEMORIAM

Agradecemento a Carmela Martínez

A Fundación José Otero e Carmela Martínez brindou un valioso apoio á nosa Universidade nos últimos anos, beneficiando directamente á Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS). Grazas á sensibilidade e compromiso da súa presidenta, Dª Carmela Martínez, recentemente falecida, traballouse para garantir que as dificultades económicas non sexan un obstáculo para a formación dos nosos doutorandos e doutorandas. O seu esforzo permitiu que, a través do respaldo económico da Fundación, a EDIUS establecese un programa de axudas destinado a aqueles estudantes de doutoramento con menores recursos financeiros.

Este programa permitiu, ao longo da súa existencia: cubrir os custos da matrícula anual nos estudos de doutoramento; facilitar a asistencia a congresos e conferencias para a difusión das investigacións doutorais; complementar a formación investigadora mediante estadias en centros de investigación y financiar a adquisición de material informático necesario para a realización das investigacións e a redacción das teses doutorais.

Por todo isto, queremos expresar o noso máis sincero agradecemento á Fundación José Otero e Carmela Martínez e, de maneira especial, á súa querida presidenta, Dª Carmela (in memoriam). O seu inestimable labor de mecenado non só beneficiou á nosa Universidade, senón tamén a moitas outras institucións. Desexamos que o seu legado continúe vivo e presente, a pesar da súa ausencia.

Descanse en paz.

EDIUS **NOVAS**

Unha guía recolle as medidas e boas prácticas para mellorar as carreiras das docentes e investigadoras (PDI)

En 2024 editouse unha Guía de medidas e boas prácticas para mellorar as carreiras das docentes e investigadoras (PDI) da USC. Trátase dun manual dirixido ás mulleres docentes e investigadoras e aos equipos de goberno da USC e dos seus centros. O obxectivo desta guía é ofrecer un recurso inmediato para botar luz sobre diversas medidas e boas prácticas que melloren as carreiras investigadoras, posibilitando a conciliación e mellorando a competitividade.

Trátase dunha iniciativa impulsada pola Oficina de Igualdade de Xénero (OIX) e o Centro Interdisciplinario de Investigacións de Estudos de Xénero (CIFEX) para contribuír a que as condicións laborais e materiais das mulleres da USC sexan as máis axeitadas para desenvolver a súa actividade profesional. O primeiro que se fixo foi elaborar unha diagnose sobre a fenda salarial e o seu impacto na carreira das investigadoras. Este informe achegou conclusións e datos moi significativos que conectan coa segregación vertical e horizontal, a fenda salarial ou as dificultades á hora de combinar as carreiras académicas cos coidados.

AMPLIAR A DIFUSIÓN DO NOVO PROTOCOLO FRONTE AS VIOLENCIAS SEXUAIS E O ACOSO

Comisións de Igualdade dos centros, centros de investigación, ademais de cadros directivos do Servizo Universitario de Residencias, reuníronse o pasado 19 de febreiro nun encontro

[↩ Ir ao sumario](#)

Medidas e boas prácticas para mellorar as carreiras das docentes e investigadoras (PDI) da USC.

Conciliación e competitividade.

2024

para abordar a necesidade de intensificar e aumentar a difusión do novo 'Protocolo fronte as violencias sexuais e o acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade ou expresión de xénero' na USC, unha das ferramentas da institución para garantir os dereitos das persoas acosadas e detectar e combater situacións de acoso.

O Protocolo fronte as violencias sexuais e o acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade ou expresión de xénero na USC aprobouno o Consello de Goberno na sesión ordinaria de 25 de outubro do 2024. O protocolo é a resposta da USC para crear un marco normativo e de políticas activas para garantir os dereitos das persoas acosadas e detectar e combater as situacións de acoso.

O obxectivo agora é acadar unha axeitada difusión entre toda a comunidade universitaria. Este novo Protocolo introduce importantes novidades como a definición de agresión sexual e acoso sexual, a ampliación do ámbito subxectivo e a determinación da necesidade de aprobar unha Política Institucional sobre as violencias sexuais e o acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade ou expresión de xénero.

Este encontro tamén serviu para determinar cuestións relativas ao fluxo de traballo conducente á elaboración do novo Plan Estratéxico de Igualdade, que será o cuarto e dará relevo ao que estivo vixente entre 2021 e 2024.

A xuntanza estivo coordinada pola Delegada do Reitor para a Igualdade, Sonia E. Rodríguez Boente, quen se referiu ao Protocolo indicando a necesidade de aumentar o seu grao de coñecemento no conxunto da comunidade universitaria. Rodríguez Boente salientou tamén a boa disposición e vontade de traballo das comisións para afrontar a elaboración do novo Plan Estratéxico de Igualdade.

Toda a información sobre o protocolo así como unha guía fronte ao acoso sexual, o modelo para a presentación de instancias, o procedemento ou o formulario para a presentación de denuncias está [dispoñible na web](#).

EDIUS **NOVAS**

Entregados os Premios Valentín Paz Andrade

Premiáronse traballos destacados en dúas categorías: tese de doutoramento e artigo científico, tamén recoñecido cun *accésit*.

O Instituto Universitario de Estudos e Desenvolvemento de Galicia (IDE-GA) da USC e o Consello Económico e Social de Galicia (CES) entregaron o pasado 28 de febreiro en San Xerome os XI Premios de Investigación en Economía de Galicia Valentín Paz Andrade, nas modalidades de tese de doutoramento e artigo científico, categoría esta última na que tamén se concedeu un *accésit*.

Na modalidade de teses de doutoramento, recolleu o premio Fernando de la Torre Cuevas pola súa investigación “Expanding hybrid approaches to construct (Inter)regional input-output models”. O xurado estimou “a calidade metodolóxica da investigación, que combina dous modelos de análise clásicos en economía, pero ben diferenciados”.

Por unha banda, abórdase un estudo teórico baseado na economía rexional, “cun manexo moi destacado dos conceptos e das últimas

actualizacións rexistradas neles”. Por outra, a tese realiza na segunda parte unha aproximación de base matemática, “complexa e impecable”, ao cálculo das táboas *input-output* de alcance rexional.

O premio a traballos publicados foi para o artigo “Estimating illegal catches in data-poor S-fisheries: Insights from multispecies shellfish poaching in Galician small scale fisheries”, da autoría de Hugo M. Ballesteros, Eduardo Sánchez Llamas e Gonzalo Rodríguez Rodríguez e publicado este ano na revista *Marine Policy*. Ademais, na categoría de artigos científicos o xurado coincidiu en outorgar un *accésit* a Rubén Boga e Valerià Paül por “Because of its size, it’s not worth it!”: The viability of small-scale geographical indication schemes”, publicado na revista *Food Policy*. O traballo aborda o estudo comparativo de dúas Indicacións Xeográficas Protexidas de queixo de Galicia e Eslovenia.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Fronteiras do Coñecemento, premios que distinguen os avances en varias áreas do coñecemento

PREMIOS FRONTERAS DEL CONOCIMIENTO

Máis información
[nesta ligazón](#)

Os Premios Fronteiras do Coñecemento, convocados pola Fundación BBVA, distinguen avances fundamentais, disciplinares ou interdisciplinares, nun amplo dominio do mapa do coñecemento do século XXI. As áreas obxecto desta familia de galardóns son:

- Ciencias Básicas (Física, Química, Matemáticas)
- Bioloxía e Biomedicina
- Tecnoloxías da Información e a Comunicación
- Cambio Climático e Ciencias do Medio Ambiente
- Economía, Finanzas e Xestión de Empresas
- Humanidades
- Ciencias Sociais
- Música e Ópera

Os Premios Fronteiras do Coñecemento, convocados pola Fundación BBVA, distinguen avances fundamentais, disciplinares ou interdisciplinares, nun amplo dominio do mapa do coñecemento do século XXI. As áreas obxecto desta familia de galardóns son:

A dotación dos Premios Fundación BBVA Fronteiras do Coñecemento é, en cada unha das súas categorías, de 400.000 euros, un diploma e un símbolo artístico.

As persoas candidatas poderán ser nomeadas polas seguintes institucións, entre outras: sociedades ou organizacións científicas ou artísticas; academias científicas ou culturais nacionais ou rexionais; centros públicos ou privados de I+D; facultades, departamentos ou institutos universitarios ou de investigación e ensino, etc.

Unha mesma organización, institución ou nominador/a individual poderá presentar máis dunha candidatura, sen límite de número, pero non a un mesmo candidato/a para distintas categorías.

As candidaturas e a súa documentación poderán ser presentadas até as 16 horas GMT do 30 de xuño de 2025, exclusivamente en lingua inglesa, a través do formulario dispoñible no sitio web dos Premios Fundación BBVA Fronteiras do Coñecemento no seguinte enderezo: premiosfronterasdelconocimiento.es

 [Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

A Cátedra Economía da Ciberseguridade lanza unha newsletter coa súa programación de eventos e seminarios

**Cátedra Economía
de la Ciberseguridad**
USC-INCIBE

Podedes subscribirvos á newsletter da Cátedra [neste formulario](#).

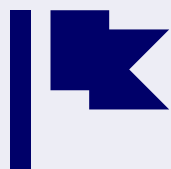
A Cátedra Economía da Ciberseguridade USC-INCIBE (CECOCIB) lanzou o pasado mes un novo servizo de Newsletter. Este boletín ofrecerá información detallada sobre as actividades e novidades da Cátedra, a programación de eventos e seminarios previstos nos vindeiros meses, así como as principais noticias internacionais en materia de ciberseguridade.

O obxectivo desta ferramenta é innovar na comunicación para fortalecer o traballo realizado desde a Cátedra e proporcionar unha canle informativa útil e accesible para toda a comunidade.

A Cátedra Economía de la Ciberseguridad USC-INCIBE é unha iniciativa multidisciplinar que busca abordar as complexidades da seguridade dixital desde unha perspectiva integral. Este proxecto, promovido por equipos de investigación e docencia das universidades de Santiago de Compostela e Vigo, ten como obxectivo principal crear un ecosistema ciberseguro e sostible, enfocado nas persoas e nas empresas como axentes clave para afrontar os retos que supón a cotorna dixital.

CECOCIB busca fortalecer a confianza e a integridade no ámbito dixital, consolidando a ciberseguridade como un elemento esencial para o desenvolvemento económico, social e cultural. A través da formación, a investigación e a transferencia de coñecemento, esta cátedra busca xerar impacto e visibilidade no ámbito da ciberseguridade, tanto a nivel nacional como internacional.

[↩](#) Ir ao sumario

Formación

Actividades Marzo 2025

Investigación cualitativa apoiada polo software ATLAS.ti

7, 14 e 21 de marzo de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matriculación: do 21 ao 28 de febreiro de 2025

Horario: 9:30h a 13:30h

Bases de datos relacionais e non relacionais para investigación en Artes e Humanidades, Ciencias Sociais e Xurídicas

10, 11, 13, 18 e 20 de marzo de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matriculación: do 24 de febreiro ao 3 de marzo de 2025

Horario: de 12:00h - 14:00h

Three Minute Thesis: O pitch como ferramenta para unha comunicación científica eficaz

11 e 13 de marzo de 2025

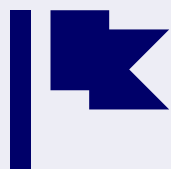
Facultade de Ciencias da Comunicación, Aula R1, Campus Norte, Santiago de Compostela

Matriculación: do 27 de febreiro ao 6 de marzo de 2025

Horario: de 16:00h - 20:00h

*Trátase da mesma actividade. As persoas doutorandas deberán elixir un dos días para matricularse.

 [Ir ao sumario](#)

Formación

Actividades

Marzo 2025

Introducción á análise da mediación, moderación e mediación moderada coa macro PROCESS para SPSS

18 e 19 de marzo de 2025

Facultade de C.C Económicas e Empresariais (Aula Informática 3)

Matricula: do 4 ao 11 de marzo de 2025

Horario: de 09:30h a 14:00h

Seminario: “Research and Getting it Published”

24 e 25 de marzo de 2025

Facultade de Ciencias Económicas, Aula 33, Campus Norte

Matricula: do 19 de febreiro ao 12 de marzo de 2025

Horario: Luns 24 de marzo, de 15:30 a 19:30h (4h) e martes 25 de marzo, de 10:00 a 14:00h e de 15:30 a 17:30h (6h)

Competencias en Información para a investigación. Nivel Experto 2a ed (Santiago e Lugo)

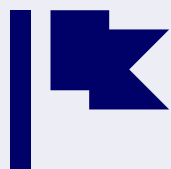
25 de marzo a 30 de abril de 2025; Sesións presenciais: martes 01 abril e martes 08 de abril de 2025

Campus Virtual USC e dúas sesións presenciais en SANTIAGO no Salón de Graos da Facultade de Dereito; en LUGO: Sala de reunións-Área de Goberno (Edificio Intercentros)

Matricula: do 11 ao 18 de marzo de 2025

Horario: sesións presenciais: de 10:00h a 13:00h (simultáneas SANTIAGO e LUGO)

 [Ir ao sumario](#)

Formación

Actividades Marzo 2025

Introdución á regresión

25 e 28 de marzo e 4 e 11 de abril de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matriculación: do 11 ao 18 de marzo de 2025

Horario: de 10:00h a 13:00h

As patentes como elemento de valor estratéxico: Ciencias e Enxeñarías

27 de marzo, 3, 10 e 24 de abril e 8 e 15 de maio de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matriculación: do 13 ao 20 de marzo de 2025

Horario: de 9:30h a 11:30h

ENTREVISTA

Victoria Otero Espinar

Nova presidenta da Real Sociedade Matemática de España

«Unha comunicación aberta é clave para que as persoas doutorandas se sintan cómodas e favorecer a retroalimentación construtiva do seu traballo»

A profesora e investigadora Victoria Otero Espinar é nova presidenta da Real Sociedade Matemática Española (RSME). Doutora en Matemáticas pola USC, Otero Espinar conta cunha ampla traxectoria académica e de xestión, sendo vicerreitora de Titulacións da universidade compostelá e decana da Facultade de Matemáticas.

As súas liñas de investigación encádranse no eido das ecuacións diferenciais e en diferenzas, sistemas dinámicos e biomatemáticas. É autora de preto de 60 artigos científicos e participou en máis de 40 proxectos de I+D financiados en convocatorias públicas europeas, estatais e autonómicas.

Como está a investigación matemática no momento actual?

A investigación matemática está nun momento emocionante, cheo de oportunidades e desafíos. Como ciencia segue abríndose paso con novos retos e problemas abertos, aínda sen resolver, que son o motor de novas investigacións.

Doutra banda, a interdisciplinariedade permitiu a integración das matemáticas con campos como a bioloxía, a medicina, a física, a informática, as ciencias sociais... A investigación básica en matemáticas non se limita a proporcionar ferramentas ás demais disciplinas, senón que en moitas ocasións tamén se nutre dos problemas que proceden doutros campos

Estamos a atravesar un momento crucial, no que a ciencia e a tecnoloxía están a reformar o noso mundo de maneiras que antes só podíamos imaxinar e neste contexto, a investigación matemática xogou e xoga un papel fundamental. Tamén están a xurdir cuestións éticas en áreas como a intelixencia artificial, nesgos ou desinformación que a investigación matemática está a axudar a combater.

Algunha diferenza coa investigación noutros eidos do coñecemento?

Como comentaba, os grandes avances en ciencia e tecnoloxía transformaron rapidamente moitos aspectos da nosa vida. Destacan, por citar algunhas, áreas como a intelixencia artificial e a aprendizaxe automática, a biotecnoloxía e a medicina, a nanotecnoloxía, as enerxías renovables, a

computación cuántica, a exploración espacial ou o Internet das Cousas. Aínda que os avances son prometedores tamén presentan desafíos éticos e sociais que deben ser xestionados coidadosamente.

Quizais é deformación profesional, pero cando miro esta lista eu vexo detrás algoritmos, modelización matemática, sistemas dinámicos, xeometría, criptografía, álgebra, estatística, optimización... As matemáticas están detrás dos extraordinarios avances en todas estas áreas. Achegan unha base sólida que permite desenvolver, optimizar e garantir a fiabilidade en moitos dos desafíos nestes campos.

Algũa recomendación aos directores e directoras de tese?

É difícil dar recomendacións tendo en conta que cada tese e cada doutorando é diferente.

Para min, manter unha comunicación aberta e accesible é clave para que as persoas doutorandas se sintan cómodas ao expor preguntas e preocupacións, e para favorecer unha retroalimentación construtiva do seu traballo.

Considero que é esencial fomentar a súa autonomía, para axudarlles a crecer como investigadores e investigadoras. É importante guiar mentres se lles permite desenvolver a súa propia voz e estilo de investigación. Tamén é clave estimular a colaboración con outros investigadores e grupos para enriquecer a experiencia do doutorando/a e abrir novas oportunidades de aprendizaxe. Opino, ademais, que é fundamental apoiar o seu desenvolvemento profesional, axudándolles a identificar oportunidades.

E que lles dirías ás persoas doutorandas?

En primeiro lugar, que sexa proactivo na súa investigación.

A etapa predoutoral é un período moi ilusionante pero ao mesmo tempo moi duro. A investigación é un proceso cheo de altibaixos e hai que xestionar situacións e momentos difíciles. Por iso é importante manter a curiosidade e a ilusión por seguir aprendendo e non desanimarse polos fracasos, xa que son parte da aprendizaxe. Por moi pequenos que sexan, hai que recoñecer e celebrar os logros acadados no camiño.

Tamén é unha etapa de traballo intenso. É fácil deixarse levar pola carga de traballo e o ambiente, pero é importante coidar do benestar persoal. Cada un debe intentar xestionar o seu tempo mantendo o enfoque nos obxectivos, pero asegurando o equilibrio da vida persoal e profesional.

 [Ir ao sumario](#)

Teses

Febreiro 2025

O desenvolvemento dos territorios de montaña das serras de Queixa, San Mamede e Montes do Invernadeiro (1975-2015): enfoques institucionais, políticas públicas e percepcións comunitarias

MANUEL RODRÍGUEZ RODRÍGUEZ

Director/es: Valerià Paül Carril

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 03/02/2025 - Presencial

Análisis de los factores de riesgo de desarrollo de carcinoma de células escamosas cutáneo de cabeza y cuello, con especial atención a las mediciones ambientales de gas radón y a las emisiones naturales de radiación gamma

IVÁN COUTO GONZÁLEZ

Director/es: Abel García García, Juan Miguel Barros Dios

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 05/02/2025 - Presencial

Resumo:

Esta investigación aborda a ordenación, planificación e desenvolvemento territorial nas Serras de Queixa, San Mamede e Montes do Invernadeiro, un macizo montañoso no sueste de Galicia, desde os anos 1970 ata a actualidade. O estudo céntrase nas interaccións entre a comunidade local e os procesos impulsados polas administracións, adoptando un enfoque cualitativo baseado en entrevistas semiestruturadas para reflectir as perspectivas locais. A investigación suxire un modelo alternativo de desenvolvemento autocentrado, baseado nos testemuños recollidos. Este modelo implicaría fortalecer o sector primario como eixo central, reformular o turismo para adaptalo ao contexto local e reconfigurar a xestión dos espazos protexidos. A proposta inclúe transformar a Zona de Especial Conservación ZEC do Macizo Central nun Parque Natural ampliado, integrando os Montes do Invernadeiro co resto do macizo. En síntese, a tese destaca a necesidade dun enfoque inclusivo e adaptado ás realidades locais para superar os retos socioeconómicos e ambientais desta área montañosa.

Resumo:

La tesis se marca cimo objetiv. establecer la incidencia de CCEC de cabeza y cuello en el área sanitaria de la Xerencia de Xestión Integrada de Santiago de Compostela y Barbanza (XXIS). Determinar qué factores actúan como de riesgo para el desarrollo de CCEC de cabeza y cuello. Algunos de estos factores han sido estudiados previamente, pero otros, como los niveles ambientales de gas radón o la media de radiaciones gamma naturales en el municipio de residencia, han sido escasamente estudiados, o no han sido nunca analizados. Por otra parte, se pretende averiguar qué factores pronósticos influyen en el desarrollo de estadios avanzados de la enfermedad NCCNº.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Prácticas de conservación para suelos degradados: contribución para mejorar su calidad, productividad, mitigar el cambio climático y la seguridad alimentaria, en Paraguay

CARLOS JAVIER VILLALBA MARTÍNEZ

Director/es: Agustín Merino García,
Jorge Dionisio Etchevers Barra

PD: Ciencias Agrícolas
e Medioambientais

Data: 06/02/2025 - Virtual

Descifrando el rol de la inflamación en la hipertrofia del ligamento amarillo: mecanismos moleculares y estrategias terapéuticas

ALFONSO CORDERO BARREAL

Director/es: Julio Manuel Maside
Rodríguez, Oreste Gualillo, Jesús Pino
Mínguez

PD: Medicina Molecular

Data: 06/02/2025 - Presencial

Resumo:

Esta investigación aborda las prácticas de conservación de suelos degradados contribucion para mejorar la calidad productividad mitigar el cambio climatico y la seguridad alimentaria en Paraguay.

Resumo:

Esta investigación se centró en analizar las células derivadas del ligamento amarillo (LFCs) para identificar los principales efectores inflamatorios en dichas células. Se observó que factores como IL-1a, TNFa y LPS inducen una respuesta inflamatoria en las LFCs, elevando la expresión de mediadores inflamatorios y genes relacionados con la fibrosis y la remodelación de la matriz extracelular. Además, estos factores también promueven la expresión de genes relacionados con la osificación, lo que agrava la compresión del canal vertebral. Otro hallazgo clave es que la inflamación, inducida por IL-1a, favorece la extravasación de células inmunitarias, como los macrófagos, que amplifican la inflamación local y perpetúan el daño tisular. Las vías de señalización como MAPK-ERK1/2 y PI3K juegan un papel importante en la señalización intracelular de IL-1a. La activación de MAPK-ERK1/2 promueve la fibrosis, mientras que PI3K actúa como un regulador negativo.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Utilidad de los criterios diagnósticos de FPIES agudo y factores predictores de reacciones graves en la prueba de provocación oral: hacia estrategias diagnósticas más fiables y seguras

LAURA ARGIZ ÁLVAREZ

Director/es: Federico Martinon Torres, Marta Vázquez Ortiz

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 07/02/2025 - Presencial

Unravelling the Pathogenesis of Celia's Encephalopathy (PELD): The Role of Seipin in Neurodegeneration, Lipodystrophy, and other Tissue Damage in a Humanized Murine Model

SILVIA COBELO GÓMEZ

Director/es: David Araujo Vilar, Sofía Sánchez Iglesias

PD: Endocrinoloxía

Data: 07/02/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis tiene como objetivos: evaluar la utilidad de los criterios diagnósticos de FPIES agudo en la prueba de provocación oral (OFC) al alimento de acuerdo a las guías internacionales más recientes; describir los cambios clínicos (síntomas, signos, gravedad de la reacción, tratamiento requerido) y hematológicos (hemograma) de los niños con FPIES agudo durante la OFC; describir la frecuencia de síntomas en las siguientes 48 horas a la realización de una OFC en niños con diagnóstico previo de FPIES agudo y la frecuencia de síntomas atribuibles a una reexposición dentro del mes posterior a una OFC con resultado negativo; y evaluar la utilidad de posibles factores predictores de la gravedad de la reacción durante la OFC en niños con FPIES agudo (género, edad, alimento, dosis total acumulada, protocolo utilizado y severidad de la reacción previa según historia clínica).

Resumo:

Celia's encephalopathy or progressive encephalopathy with or without lipodystrophy is a neurodegenerative disorder linked to BSCL2 variants, particularly c.985CT in exon 7, leading to the production of an aberrant Celia seipin variant. Homozygous patients may not display classic generalized lipodystrophy but can exhibit hypertriglyceridemia and hepatomegaly, while compound heterozygotes often show CGL2 symptoms. Neurologically, patients suffer from psychomotor retardation, neurological regression, myoclonic epilepsy, spastic tetraparesis, and encephalopathy, often resulting in death before age nine. The pathogenic mechanism of this disease appears to involve a toxic gain-of-function. Heterozygous carriers are typically asymptomatic due to the wild type seipin's interaction with Celia seipin, reducing its toxicity. Understanding the disorder's pathogenic mechanisms is difficult due to its rarity and severity, with the brain being the most affected organ. To explore the molecular mechanisms of neurodegeneration, lipodystrophy, and non-alcoholic steatohepatitis in Celia's encephalopathy, this study developed two murine models: a global murine model for the aberrant human BSCL2 transcript using Cre/loxP recombination, and a seipin-deficient murine model with disrupted seipin protein production.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Antropogénesis y embriología en la tradición médico-filosófica medieval

JOSÉ M. LÓPEZ REGUEIRO

Director/es: Manuel Enrique Vázquez Bujan

PD: Estudos Medievais

Data: 11/02/2025 - Presencial

Resumo:

El objetivo principal de esta investigación es el estudio de la antropogénesis, entendida como indagación sobre el origen y la evolución del hombre, y de la embriología, referida al desarrollo y formación de los embriones, en el período medieval. Se tendrán en cuenta para ello los antecedentes que aportan las visiones cosmogónicas y antropogónicas desde Mesopotamia hasta la Grecia arcaica, así como la configuración de la biología en la filosofía presocrática, precursora de la embriología desarrollada por los autores del Corpus Hippocraticum, Aristóteles y Galeno, entre otros. A partir de aquí, después de establecer algunas precisiones sobre la cronología y el concepto de Edad Media, se estudiará el viaje que emprende el conocimiento antiguo en el proceso de *translatio studiorum*, en el que se reconocerán cuatro “vías” diferentes: la latina, la bizantina, la arábiga y la hebraica, con atención preferente a los autores y obras de contenido médico y filosófico-anropológico, estableciendo las conexiones entre filosofía, teología y medicina que fundamentan el pensamiento medieval.

The trilemma of advanced societies: health, environment and diet

CRISTINA CAMBESES FRANCO

Director/es: Gumersindo Feijoo Costa, María Teresa Moreira Vilar

PD: Enxeñaría Química e Ambiental

Data: 12/02/2025 - Presencial

Resumo:

Global food systems face significant challenges in providing nutritious food for all due to environmental degradation, unsustainable consumption, resource scarcity, and changing socio-economic conditions. Transforming food systems is essential to promote healthy and sustainable diets that align with global nutrition goals and address non-communicable diseases, as outlined in the Sustainable Development Goals. This thesis provides a comprehensive assessment of dietary pattern sustainability, considering environmental, nutritional, and economic indicators, as well as sociocultural factors influencing food choices. This approach lays a foundation for governments to develop more effective food policies and promote environmental education in schools.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

*Electrospun mats for drug repositio-
ning: antimicrobial and antitumor
applications*

IAGO GONZÁLEZ PRADA

Director/es: Ángel Joaquín Concheiro
Nine, Carmen Isabel Álvarez Lorenzo

PD: Investigación e Desenvolvemento
de Medicamentos

Data: 13/02/2025 - Presencial

Resumo:

This PhD Thesis focuses on developing alternative approaches for treating two major societal challenges: antimicrobial resistance and cancer, with a particular emphasis on glioblastoma. To address these issues, a range of electrospun mats were prepared. Various essential oils namely carvacrol, citronellol, and cinnamic acid displaying antimicrobial, anti-inflammatory, and angiogenic properties were evaluated for treating infected chronic wounds. Additionally, the repurposed drug disulfiram was encapsulated to leverage its anticancer and antimicrobial properties in the presence of selective amounts of CuII, forming the CuDDC2 complex that enhanced the activity and reduced the toxicity. Cyclodextrins such as alpha-CD and HP-beta-CD were used to encapsulate these active compounds, improving their poor physicochemical properties and tuning the release profiles. This work highlights the advantages and versatility of the electrospinning technique in producing fiber-based scaffolds for biomedical applications.

*Mecanismos de modulación del dolor
en pacientes con dolor crónico: caracte-
rización y efecto de la estimulación
eléctrica transcraneal*

ANTONIO GIL UGIDOS

Director/es: María Teresa Carrillo de
la Peña, Noelia Samartín Veiga

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 13/02/2025 - Presencial

Resumo:

El primer objetivo de la tesis fue comprobar la validez y fiabilidad de los índices QST como biomarcadores de disfunción en los mecanismos de modulación endógena del dolor, tratando de encontrar una combinación de estímulos idónea para su aplicación clínica. El segundo, consistió en evaluar la eficacia de un tratamiento de tES aplicado por el paciente en el propio hogar para reducir el dolor clínico y sus síntomas asociados, estudiando además su efecto sobre los índices de modulación del dolor evaluados mediante QST. Para ello, realizamos 3 estudios independientes. En el estudio 1 comparamos pacientes con fibromialgia y controles sanas, e identificamos el paradigma CPM que mejor permitió diferenciar a ambos grupos. El 2, realizado con participantes sanos, nos ha permitido definir la combinación óptima de estímulos para obtener el índice CPM con la máxima sensibilidad y fiabilidad. En el 3, realizamos un ensayo clínico aleatorizado en 120 pacientes con dolor crónico, comparando los efectos de la tES usando corriente directa (tDCS) o alterna (tACS), y una condición de estimulación simulada.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

The portrayal and stereotyping of european immigration in cinema: an analysis of the spanish case (1990-2022)

IKHLASS CHETOUANI

Director/es: Marta Pérez Pereiro

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 13/02/2025 - Presencial

PAHs in trees from urban environments: relationship with leaf traits, intraindividual variability and interspecific differences

PABLO GIRALDEZ SUÁREZ

Director/es: José Ángel Fernández Escribano, Zulema Varela Río

PD: Medio Ambiente e Recursos Naturais

Data: 14/02/2025 - Semipresencial

Resumo:

This dissertation examines the portrayal of immigrants in Spanish cinema within the broader European context and assesses whether these depictions reinforce or challenge existing stereotypes. Focusing on films produced between 1990 and 2022, the study offers a comprehensive understanding of how immigration is represented in Spanish cinema over time. By analyzing the evolving portrayals of immigrants, including their diverse characteristics and statistical trends, the research will provide a thorough overview of the shifts and continuities in how immigrants are depicted. The findings are relevant to scholars in communication and film studies, migration studies, sociology, and related fields, offering a valuable resource for understanding the complex relationship between media representations and social attitudes toward immigrants.

Resumo:

Since the beginning of the industrial revolution, air quality has deteriorated considerably, leading to serious health and environmental issues. This problem is much more severe in urban areas. To counter this, different public administrations are taking measures to alleviate this problem, but most of them are primarily focused on reducing emissions. However, there is another much less explored option for improving air quality in urban environments: the use of tree vegetation as a sink for pollutants. With this idea in recent years numerous urban planning and architectural initiatives have emerged that, in order to effectively reduce air pollution in urban areas, increase the tree-covered surface area acting as a green filter. However, the impact of trees on air pollution has not been studied in depth, and not all pollutants have been taken into account, with very little attention paid to polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs). Thus, there are significant gaps in the knowledge regarding the ability of trees to capture PAHs. To date, there is no consensus on the relationship between the concentrations of these pollutants and leaf characteristics, intraindividual variability (within a tree) of PAH concentrations, and interspecific variation of trees in capturing and removing PAHs from the air.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

*Rheology and digestibility of gluten-free starchy systems with different biopolymers from *Ascophyllum nodosum* brown seaweeds*

LETICIA MONTES MARTÍNEZ

Director/es: Ramón Felipe Moreira Martínez, Jorge Sineiro Torres

PD: Enxeñaría Química e Ambiental

Data: 14/02/2025 - Presencial

Resumo:

In this PhD thesis the interaction of polyphenols extracted from *Ascophyllum nodosum* brown seaweeds with native and gelled starch was studied. Particularly, rheological features of starch gels were measured and elastic character decreased with increasing polyphenols content. HPMC with different average molecular weights were tested. Rheological and viscoelastic characteristics were experimentally determined of aqueous solutions with HPMC at different concentrations. The effect on the elastic character and stiffness of starch gels was also studied when different HPMC were added, and results were conveniently compared to those found with polyphenols and alginates addition. In brief, this research tries to contribute the current knowledge about the effect of some alternative additives to enhance the functional properties of gluten free starchy products, particularly, in the physical, rheological, textural and digestion features to can formulate new commercial products for coeliac and diabetic people.

A produção cinematográfica de longas-metragens e séries de ficção na região norte de Portugal - Subvenções para um estudo sobre práticas, estratégias e sustentabilidade

**JOSÉ MANUEL DE OLIVEIRA
QUINTA FERREIRA**

Director/es: Margarita María Ledo Andion

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 14/02/2025 - Presencial

Resumo:

A tese, tem como objetivo, a compreensão da importância e impacto que a produção cinematográfica de longa-metragem e de séries de ficção, têm na região Norte de Portugal, incidindo nos seguintes tópicos: Capacidade para se desenvolver uma indústria de produção de cinema e audiovisual sustentável; Ligações da produção de cinema e audiovisual, com a cultura, as suas representações, com o território e a economia. A investigação realizada, aborda o início do cinema no Porto e na Região Norte, a sua importância e impacto, enquanto experiência de modelo de produção industrial aplicado a uma atividade artística.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Tear proteomics and corneal biomechanics for identifying keratoconus at-risk stages: new insights into the early molecular networks and pathways

MAITE LÓPEZ LÓPEZ

Director/es: María Isabel Lema Gesto, Xúía Regueiro Lorenzo

PD: Programa de Doutoramento en Ciencias da Visión

Data: 14/02/2025 - Presencial

Neural and behavioural correlates of gender agreement processing in emotional words

LUCÍA VIÉITEZ PORTAS

Director/es: Isabel Fraga Carou, Isabel Padrón Rodríguez

PD: Procesos Psicolóxicos e Comportamento Social

Data: 14/02/2025 - Presencial

Resumo:

Keratoconus is a progressive corneal ectasia that leads to severe visual impairment and remains one of the main causes of corneal keratoplasty worldwide. The increased risk observed in first-degree relatives of patients with keratoconus, together with the higher concordance of the disease in monozygotic over dizygotic twins, support the strong genetic component of keratoconus and make family history one of the main risk factors for its development. In addition, corneal biomechanical weakness is a hallmark of the early stages of this pathology, where the corneal tissue progressively weakens as the disease progresses. Although the pathophysiology of keratoconus is increasingly unraveling, the molecular factors and pathways intertwined in the early and at-risk disease states are still largely unknown. In this sense, this work focuses on identifying the tear proteomic biomarkers and paths related to the corneal biomechanical weakness and keratoconus at-risk stages. Furthermore, new insights into lactoferrin's involvement in the keratoconus disease and its immunomodulatory capacity as a therapeutic approach are also provided.

Resumo:

According to the Syntactic Encapsulation Hypothesis, syntactic processing occurs in discrete and encapsulated stages, whereby grammatical information is always analysed before any other linguistic input. Furthermore, this process is posited to be domain-specific, so syntactic and extra-syntactic information are not subject to interaction until later stages of linguistic processing. Following this hypothesis, a syntactic operation such as grammatical gender co-indexations in agreement should not be affected by the emotional connotation of words, a lexico-semantic variable. However, the available evidence is contradictory. Two recent studies found inter-individual differences in the neural responses that participants exhibit when processing gender agreement errors, confirming prior results obtained for number agreement in English. Moreover, their results suggest that the interaction between grammar and emotion may be limited to unpleasant words and a specific group of individuals, namely those exhibiting the grammaticality effects in the P600 rather than in the LAN component, commonly referred to as positive dominance group. This is precisely the context in which this thesis is situated. It aims to conduct a comprehensive investigation into the neural and behavioural correlates of the interplay between grammar and emotion, with a particular focus on several variables -namely individual differences, gender type, and gender class- that may determine whether the interaction between the two occurs during linguistic processing.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Relación de la enfermedad periodontal del adulto con las enfermedades sistémicas y el estado cognitivo

LUÍS ALEJANDRO FERNÁNDEZ CABRERA

Director/es: Juan Antonio Suárez Quintanilla

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 19/02/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tesis tiene como objetivo examinar la relación entre la periodontitis y diversos parámetros de la salud sistémica y cerebral, entre ellos la atrofia cerebral, un marcador indirecto de la salud cerebral. Realizamos un estudio transversal para evaluar la asociación entre la periodontitis y diversas patologías sistémicas e indicadores de salud cerebral. Un total de 166 participantes que recibieron una tomografía computarizada de la cabeza se sometieron a una evaluación periodontal completa de la boca para verificar si cumplían con los criterios diagnósticos de periodontitis, además de un examen neurológico completo para descartar demencia Sesenta y cuatro pacientes tenían periodontitis. Los individuos con periodontitis mostraron un mayor grado de atrofia cerebral medida mediante la escala de atrofia cortical global (GCA). Se identificó una asociación independiente entre la periodontitis y la atrofia cerebral (OR: 2.56, IC 95%: 1.29-5.07). Como conclusión, la atrofia cerebral, incluso sin evidencia de deterioro cognitivo, está significativamente asociada con la periodontitis.

Diseño y evaluación de una página web sobre Odontología y Síndrome de Down

GEMMA REY OTERO

Director/es: Jacobo Limeres Posse, Lucía García-Caballero Pérez

PD: Ciencias Odontológicas

Data: 19/02/2025 - Presencial

Resumo:

Entre las alteraciones fenotípicas y funcionales características del síndrome de Down son particularmente prevalentes algunas que interesan al sistema estomatognático, por lo que representan un motivo de preocupación para los familiares/cuidadores de este colectivo. Después de comprobar que los contenidos disponibles en internet sobre síndrome de Down y odontología accesibles desde diferentes países iberoamericanos tanto en español como en portugués eran escasos y de calidad muy cuestionable, desarrollamos una nueva página web en español (<https://odontoloxia-accesible.org/dentidown/>), que permite acceder a información de carácter odontológico directamente por franjas etarias y áreas de interés, incorpora videos demostrativos de higiene oral y advierte de las situaciones en las que es recomendable visitar al dentista. La nueva página web fue evaluada favorablemente por expertos externos, es la única de estas características con el sello de calidad WMA y se ha incluido entre los sitios web de referencia de la "Asociación Española de síndrome de Down".

 Ir ao sumario

Teses defendidas en febreiro

Advanced biomaterials for drug release and tissue engineering: applications in bioactive meniscus prosthesis and thymus organoids

ALFONSO FERNANDEZ BLANCO

Director/es: María Josefa Alonso Fernández, José Crecente Campo

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 21/02/2025 - Presencial

POU1F1 como Regulador de la Plasticidad Celular en Cáncer de Mama

LEANDRO ÁVILA CONCEPCIÓN

Director/es: Román Pérez Fernández

PD: Endocrinoloxía

Data: 24/02/2025 - Presencial

Resumo:

Knee osteoarthritis is a degenerative joint disease with rising global prevalence, characterized by the progressive breakdown of cartilage and bone. While meniscectomy provides temporary relief, it compromises patients' long-term quality of life because of osteoarthritis onset. New therapies have been developed to prevent the onset of this condition. An emerging approach following total meniscectomy involves replacing the meniscus with a non-biodegradable prosthesis. This solution helps preserve the patient's natural articular cartilage, thereby reducing the likelihood of osteoarthritis development. However, patients often require prolonged use of anti-inflammatory drugs to manage pain and facilitate prosthesis integration. Conventional administration methods for these drugs pose significant challenges, including adverse side effects from long-term oral intake and discomfort or pain from intra-articular injections. The objective was to develop a technology for localized and sustained release of a combination of anti-inflammatory drugs within the knee joint cavity.

Resumo:

En la tesis se analiza el papel de POU1F1 sobre la plasticidad de las células tumorales en cáncer de mama. Demostramos que POU1F1 en células tumorales de mama promueve la adquisición de un fenotipo CD24-/low/CD44+/high/ALDH+/high, característico de células troncales tumorales mamarias. Sobre esta población de células con sobreexpresión de POU1F1 se identificó y aisló una subpoblación con alta actividad de ALDH, que posee una mayor capacidad migratoria, invasiva, de formación de colonias y mamíferas en líneas celulares in vitro, y una mayor capacidad de iniciación de tumores en modelos de ratones inmunodeficientes in vivo y significativa resistencia a quimioterapia y radioterapia. Finalmente, demostramos la relación entre POU1F1, la desregulación de la vía de señalización IL-6/JAK/STAT3 y la elevada actividad de ALDH. En conjunto, nuestros resultados parecen indicar que POU1F1 en células tumorales de mama induce características de BCSC, lo que contribuye a la resistencia a tratamientos y a las recaídas de la enfermedad, y que la modificación de la actividad ALDH de estas células, regulada a través IL-6/JAK/STAT3, podría constituir una posible diana terapéutica.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Abordaxe farmacolóxico de las respuestas inmunes innatas asociadas a las patologías musculoesqueléticas

MIRIAM LÓPEZ FAGÚNDEZ

Director/es: Rodolfo Gómez Vaamonde, José Ramón Caeiro Rey

PD: Medicina Molecular

Data: 25/02/2025 - Semipresencial

Nuevas dianas terapéuticas para la inhibición del crecimiento anómalo del hueso

ANDRÉS PAZOS PÉREZ

Director/es: Rodolfo Gómez Vaamonde, Alberto Agustín Jorge Mora

PD: Medicina Molecular

Data: 26/02/2025 - Semipresencial

Resumo:

La artrosis, OA por sus siglas en inglés, es la enfermedad reumática más común. Se caracteriza por la progresiva degradación del cartílago articular lo que genera un estrechamiento del espacio articular. Los pacientes con OA sufren grandes limitaciones físicas, lo que se ha asociado con sedentarismo y el desarrollo de alteraciones endocrinas como la obesidad. La OA es una patología asintomática durante los primeros estadios, por lo que dificulta su estudio, diagnóstico, y, por tanto, su tratamiento. Entre los síntomas típicos de la enfermedad se encuentran el dolor, rigidez articular, inflamación articular, entre otros. Los datos presentados en esta tesis respaldan las propiedades biológicas de la planta *Hyptis Pectinata* y sugieren que los HPDs, a través de sus actividades antiTLR4, antiIL1R, antiCOX1 y antiCOX2, podrían ser una herramienta farmacológica potencial frente al entorno inflamatorio asociado con la OA y/o con otras enfermedades inflamatorias.

Resumo:

La osificación heterotópica se define como la formación de hueso laminar maduro mediante procesos de osificación endocondral y/o intramembranosa en tejidos blandos extraesqueléticos. Aunque su etiopatogenia no está completamente esclarecida, ciertos factores de riesgo, como el traumatismo craneoencefálico, las fracturas, la cirugía ortopédica y las lesiones medulares, se han relacionado con su aparición. La OH puede clasificarse en dos tipos: congénita y adquirida. En general, los resultados obtenidos evidencian que la inflamación juega un papel clave en el desarrollo de la OHN, aunque también se encontraron indicios de otros factores. El análisis de enriquecimiento de rutas en el proteoma de las PBMCs de pacientes con alto riesgo de desarrollar OHN reveló procesos relacionados con la inflamación aguda, pero también relacionados con la organización de la matriz extracelular, el desarrollo del sistema esquelético o el metabolismo lipídico. Estos hallazgos sugieren no solo la activación del sistema inmune, sino también la posible implicación de células con potencial osteoblástico circulante o de un entorno anabólico que estaría modulando el perfil proteómico celular. Los modelos celulares revelaron que la inflamación vinculada al tejido musculoesquelético es el principal motor de las modulaciones observadas.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Ligand-controlled selective c-h borylations using iridium catalysts

DANIEL MARCOS ATANES

Director/es: José Luis Mascareñas Cid

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química

Data: 27/02/2025 - Presencial

Evaluación del riesgo isquémico y hemorrágico en el síndrome coronario agudo tratado con intervencionismo coronario percutáneo y doble antiagregación plaquetaria

BERENICE CANEIRO QUELJA

Director/es: Arturo González Quintela, Sergio Raposeiras Roubin, Emad Abuassi Alnakeeb

PD: Investigación Clínica en Medicina

Data: 27/02/2025 - Presencial

Resumo:

This Ph.D. thesis explores the role of supramolecular and non covalent interactions in achieving regioselective CH borylations within iridium catalyzed systems. Initially, a series of bifunctional ligands were designed and synthesized to investigate the potential of hydrogen bonding in directing borylation to distal positions on biphenyl systems. A significant breakthrough was achieved with the development of bipyridine ligands featuring CF₃ groups at the 5 position. These ligands induced a remarkable shift in regioselectivity, enabling ortho borylation of benzamides and highly selective N methyl borylation of alkyl methylamides. Experimental findings, supported by DFT calculations, underscored the critical role of non covalent interactions in guiding and favoring the observed reactivity and selectivity.

Resumo:

El objetivo principal de la tesis trabajo sitúa a los pacientes con diagnóstico confirmado de SCA tratados con ICP durante el evento coronario y con TAPD al alta hospitalaria en el centro donde se realizaron las investigaciones clínicas que conforman esta tesis doctoral. Analizamos el pronóstico en términos de eventos isquémicos y hemorrágicos. Además, calculamos el equilibrio isquémico-hemorrágico conforme los pacientes fuesen tratados con diferentes tipos de TAPD (prasugrel o ticagrelor), combinados con ácido acetilsalicílico. Por último, investigamos la aplicabilidad de los criterios de alto riesgo hemorrágico en pacientes con SCA. Para ello, empleamos los datos de tres registros clínicos retrospectivos de base poblacional, que incluyeron a pacientes con SCA confirmado que fueron tratados con ICP y TAPD al alta. Los objetivos de investigación antes mencionados se evaluaron en los tres registros clínicos descritos.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

A escritura e o escrito nos mosteiros cistercienses da diocese de Lugo (s. XII med.-s. XIII)

SANDRA PIÑEIRO PEDREIRA

Director/es: Ana Isabel Suárez González

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 28/02/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tesis, situada dentro del área de las Ciencias y Técnicas Historiográficas, pretende ser un estudio global de la cultura escrita vinculada -por origen o destino-, entre mediados del siglo XII y el tercer cuarto del siglo XIII, a cinco monasterios cistercienses ubicados en la diócesis de Lugo, tres de ellos masculinos -Santa María de Meira, Santa María de Penamaior y Santa María de Castro de Rei- y dos femeninos (Santa María de Ferreira de Pantón y Santa María de Moreira). Se abordarán estas casas cistercienses como lugares de realización de escritura y de uso y custodia de piezas escritas de muy diverso carácter, forma y finalidad, prestando atención a los espacios dedicados a las tareas de confección (posibles scriptoria), uso y guarda (la iglesia, la sacristía, el armarium, el refectorio, la 'sala de monjes'), a sus actores -autores, scriptores, notarios en sentido amplio o estricto, sean éstos miembros de las comunidades o ajenos a ellas-, a las características externas e internas de los productos gráficos, a las razones y propósitos que determinaron su materialización, a su historia posterior, al control que las comunidades llevaron a cabo para organizar este patrimonio escrito, a su utilización, conservación y custodia, etc.

Desenmascarando la implicación de las proteínas de unión al arn en el desarrollo y progresión de los tumores malignos de la vaina del nervio periférico

SELENE JIMÉNEZ VEGA

Director/es: Ashwin Woodhoo

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 28/02/2025 - Presencial

Resumo:

Esta tesis propone que las RBPs actúan como amplificadores de mutaciones oncogénicas en MPNSTs coordinando complejas redes moleculares para impulsar el desarrollo tumoral y la metástasis, y que podrían ser excelentes dianas para el tratamiento o el diagnóstico. Descubrí que la RBP LSM5 estaba altamente expresada en los MPNST, lo que se relacionaba con un peor pronóstico. El silenciamiento de LSM5 condujo a una regulación (por ejemplo, de la proliferación y la supervivencia), y esto estaba relacionado con su capacidad para regular el splicing y la degradación del ARNm. Además, utilizando la captura del ARN-interactoma, pude identificar el repertorio de RBPs activas en líneas celulares de MPNST, entre las que seleccioné y estudié más a fondo el papel funcional de MEX3A. En conclusión, las RBPs desempeñan un papel crucial en la progresión del MPNST y representan un área prometedora para el desarrollo de nuevas terapias y estrategias de diagnóstico

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Reforma y planificación indicativa en las economías ibéricas entre 1950 y 1975: un análisis comparativo

CARLOS DE FRANCISCO MANTIÑAN

Director/es: Maria Del Carmen Espido Bello, Juan Julio Luis Carmona Badia

PD: Desenvolvemento Rexional e Integración Económica

Data: 28/02/2025 - Presencial

Resumo:

La tesis analiza los programas económicos de tipo indicativo que las dos dictaduras ibéricas, el Estado Novo y el franquismo, aplicaron durante el tercer cuarto del siglo XX. Los siete planes que, en total, fueron ejecutados por los dos regímenes autoritarios atienden a un elevado número de temas de naturaleza económica y social. La serie de medios y objetivos que tienen cabida en ellos es muy amplia y heterogénea. En relación con ello, los resultados obtenidos por cada uno de los programas son muy diversos, observando desempeños que, en ocasiones, distan de adecuarse a las metas fijadas y otros que, en cambio, presentan unos niveles de cumplimiento más satisfactorios.

[↩](#) Ir ao sumario

**«Non todo é matemáticas e non todo
é simple lóxica, tamén se trata dun pouco
de beleza e poesía»**

Maria Montessori

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento
Internacional da USC (EDIUS),
Santiago de Compostela

Coordinación:
Miguel Tüñez

Revisión lingüística:
Gisella Costas López
*PD Estudos da Literatura
e da Cultura*

Copy:
Clara Castilla

Deseño:
nudobrand

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020
ISSN 2792-6079

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

*Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura,
Educación e a USC para o desenvolvemento de accións estratéxicas de I+D+i.*